

Ostravská univerzita

Fakulta umění

PETR MACEČEK – SEBEREFLEXE

OBSAH

1. Úvod	3
2. Vzdělání.....	5
3. Umělecká činnost.....	8
3.1 Komorní orchestry	8
3.1.1 Slovenský komorní orchestr, 1988–1992.....	8
3.1.2 Cappella Istropolitana, 1991–1994.....	9
3.1.3 Sukův komorní orchestr, 1994–1997.....	11
3.1.4 Pražský komorní orchestr bez dirigenta, 1997–2002	12
3.2 Komorní soubory	14
3.2.1 Studentská léta	14
3.2.2 Nové bratislavské trio, 1990–1993	14
3.2.3 Rejchovo klavírní trio, 1993–2005	15
3.2.4 Kvarteto Martinů, 1994–1998	15
3.2.5 Pianissimo trio, 1998–2000.....	17
3.2.6 Talichovo kvarteto, 2000–2011	17
3.2.7 Recenze	20
3.3 Sólová činnost.....	28
4. Pedagogická činnost.....	33
4.1 Letní festivaly a kurzy.....	33
4.2 Mezinárodní konzervatoř Praha	33
4.3 Fakulta umění Ostravské univerzity.....	34
5. Publikační činnost	37
6. Závěr.....	39

1. ÚVOD

Domnívám se, že sloužit umění v jakémkoliv jeho oboru by mělo být posláním. Střetáváme se zde totiž s duchovní sférou našeho bytí. S oblastí, kde přestávají platit pravidla materiálního světa. Do této sféry je velmi těžké se vnořit a spadá do ní rovněž i profesionální umělecká interpretační činnost. I ta tedy je, nebo dle mého názoru by měla být, posláním. Také se domnívám, že toto lze říci do určité míry o jakékoliv tvořivé lidské činnosti, je-li vykonávána poctivě a s láskou. Umění tvořivé interpretace ale vyžaduje součinnost mnoha faktorů, z nichž asi těmi nejdůležitějšími jsou, tak jako v mnoha jiných oborech, talent a mnohdy neuvěřitelná pracovitost. Toto ale nejsou jediné podmínky nutné k tomu, aby mladý instrumentální hudebník mohl vyžrát ve skutečnou uměleckou osobnost. Je nutné rovněž mít celou řadu silných charakterových vlastností. Mít citlivé srdce i nervy a zároveň značnou psychickou odolnost, být temperamentní a zároveň vytrvalý a trpělivý. Mít schopnost rychle se učit a být vybaven velmi dobrou pamětí, chcete-li se stát sólistou. Mít ve svém srdci ohromnou škálu emocí a být schopen je ve své hře používat a vyjadřovat. Umělec by měl žít ve veliké vnitřní pokoře a zároveň si být vědom své ceny. Být zodpovědný a zároveň si umět odpustit, neboť ne vždy se vše na pódiu podaří a v tom případě je třeba rychle zapomenout a jít dál. Dále se domnívám, že na životní cestě k tomuto cíli je pro interpreta nesmírně důležité potkat ve správný čas dobrého učitele a mít rodiče, přátele nebo podporovatele, kteří jsou ochotni a schopni mu na často komplikované a namáhavé cestě za jeho snem pomáhat a podporovat ho.

Nemohu se vyjadřovat ke svým charakterovým vlastnostem, ale mám-li zde popsat svou uměleckou dráhu, rád bych zde zmínil několik důležitých lidí, kteří ovlivnili můj život. Byli to především mí učitelé – Petr Rek, Ladislav Gořula, profesorka Marie Hlouňová a profesor Václav Snítal. Každý z nich mi předal tu nejlepší část své osobnosti. Petr Rek mne na LŠU v Ostravě učil systematickosti a vytrvalosti, Ladislav Gořula zejména rychlosti studia a jeho efektivitě. Profesorka Marie Hlouňová a profesor Václav Snítal mi potom otevřeli svět velké houslové interpretace a s ní související obrovské pokory interpreta před dílem skladatele. Václav Snítal se pro mne brzy stal velkým vzorem jak uměleckým, tak i lidským.

Ve svém pozdějším životě jsem měl mimořádné štěstí na to, že jsem mohl spolupracovat s mnoha významnými umělci. Byli to především houslisté Josef Suk a Bohdan Warchal, s nimiž jsem několik let velmi intenzivně spolupracoval a kteří mi byli velkou inspirací. Ale i mnozí další: Lubomír Havlák, Jan Talich, Gabriela Demeterová, Pavel Hůla, Jan Pazdera, Ivan Ženatý a Shizuka Ishikawa, violisté Bruno Pasquier, Karel Untermuller a Vladimír Bukač, klavíristé Mikuláš Škuta, Itamar Golan, Miroslav Sekera, Daniel Wiesner, František Malý, Norbert Heller a Eliška Novotná. Flétnisté Adrász Adorjan, Michala Petri, Patrick Galois a Václav Kunt, cembalistky Zuzana Růžičková a Giedré Lukšaitė Mrázková, violoncellisté Arto Noras, Gérard Kagan, Michal Kaňka, Jiří Bárta, Eugen Prochác, Jiří Hanousek, Tomáš Stražil, Petr Hejný a Petr Prause, klarinetisté Michel Letiec, Karel Dohnal a mnozí další.

Významnými lidmi v mém životě se stali rovněž někteří naši skladatelé: Jiří Gemrot, Eduard Douša, a zejména Václav Riedlbauch a Jan Hanuš, s nimž jsem navázal opravdu hluboké, dlouholeté přátelství. Stejně tak jsem si vážil krátkého, ale intenzivního přátelství s dirigentem Jaromírem Nohejlem a hercem Josefem Kemrem. Rovněž tak si velmi vážím nynějšího přátelství s houslařem Janem Špidlenem, vynikajícími hudebníky Miroslavem Sekerou, Leošem Čepickým, Janem Schulmeisterem nebo s Josefem Žemlou, ředitelem JFO Ostrava.

Bez stabilního zázemí lze jen velmi obtížně dosáhnout kvalitních výsledků v jakékoliv oblasti lidské činnosti, v umění to platí dvojnásobně. Já za potřebný klid a čas k práci mohu poděkovat především své ženě, která se mnou sdílí dobré i zlé, a především lásku k hudbě a k umění.

2. VZDĚLÁNÍ

Nepocházím z hudební rodiny a k houslím mne přivedla v podstatě náhoda. Byl jsem hyperaktivní dítě a paní učitelka poradila mé mamince, že by mne snad mohla zklidnit hra na nějaký nástroj. Proto jsem, ve svých devíti letech, začal hrát na housle. Po vystřídání dvou učitelů, kteří mne odmítli učit, vždy z důvodu nekázně, mne nakonec začal učit v roce 1973 na LŠU v Ostravě Zábřehu nově příchozí, nesmírně hodný a trpělivý učitel, Petr Rek. Své první soutěže jsem se zúčastnil již o několik měsíců později v roce 1973 v houslovém duu. Bylo to městské kolo soutěže LŠU, kde jsme s mou spolužačkou skončili třetí.

V následujícím roce 1974 jsem se zúčastnil poprvé Kocianovy houslové soutěže v Ústí nad Orlicí. Vypadl jsem zde v prvním kole a podstatný pro mne tehdy byl fakt, že jsem díky tomu stihl dojet včas za kamarády do Beskyd. V roce 1975 jsem překvapivě vyhrál krajské kolo soutěží LŠU a v celostátním kole jsem skončil třetí. V roce 1976 jsem jel opět na KHS. Po poslechu soutěžících jsem si byl jist, že opět vypadnu v 1. kole. Získal jsem nakonec 1. cenu ve 2. kategorii, což pro mne bylo opravdu nečekané a od té chvíle jsem začal pomaličku brát housle vážněji. V roce 1977 jsem získal první ceny na několika menších soutěžích v Severomoravském kraji. V roce 1978 jsem získal, spolu s Františkem Novotným a Vladimírem Bukačem, dělenou první cenu v celostátním kole LŠU v Liberci a krátce nato již nedělenou druhou cenu na KHS v Ústí nad Orlicí. V tomto roce jsem v ČRo Ostrava pořídil svou první zvukovou nahrávku (H. Wieniawski: Scherzo Tarantella) a nastoupil na ostravskou konzervatoř do houslové třídy profesora Ladislava Gořuly.

Na Ostravské konzervatoři jsem studoval v letech 1978–1982. V letech 1978–1979 jsem rovněž dojížděl na konzultace k profesorce Marii Hlouňové na pražskou AMU.

V roce 1979 jsem se zúčastnil soutěže Concertino Praga, získal jsem třetí cenu v národním kole. V tomtéž roce jsem se zúčastnil i houslové soutěže Henryka Wieniawského v polském Lublinu. Soutěž byla vypsána ve dvou kategoriích, pro houslisty do 16 let a do 18 let a jejím předsedou byl profesor Yfrah Neaman z Velké Británie. Jako jediný ze čtyř českých účastníků jsem se ve své kategorii dostal do finále a obdržel zde čestné uznání a cenu za mimořádný výkon. Rovněž jsem zde dostal

možnost natáčet pro Polský rozhlas (G. F. Handel – Sonáta D dur pro housle a klavír). V roce 1980 jsem se opět zúčastnil Kocianovy houslové soutěže a získal zde 1. cenu a titul Absolutní vítěz a Laureát KHS. Po tomto úspěchu mne oslovil profesor Václav Snítíl, dlouholetý předseda poroty KHS, a nabídl mi možnost konzultací. Mé přijetí jeho nabídky se však nesešlo se souhlasem mého tehdejšího profesora v Ostravě a posléze, ve druhé polovině třetího a ve čtvrtém ročníku konzervatoře, vyústilo v praktickou ztrátu výuky houslí v Ostravě i možnosti jakéhokoliv veřejného vystupování tamtéž. Dojížděl jsem však, přibližně jednou za tři týdny, na konzultace k profesoru Snítílovi do Prahy a začal se v mezidobě intenzivně zajímat o samostudium pomocí všech tehdejších dostupných prostředků.

V roce 1982 jsem vykonal přijímací zkoušky na pražskou AMU do třídy profesora Václava Snítíla. Začal jsem studovat v roce 1982 a absolvoval jsem v jeho třídě v roce 1987.

Během svého studia jsem se jako primárius smyčcového kvarteta AMU dvakrát zúčastnil mezinárodních interpretačních kurzů v německém Pommersfeldenu. Při své druhé návštěvě jsem tam na třech koncertech provedl s orchestrem Dvořákův houslový koncert a moll, op. 61. Za toto provedení jsem obdržel dvě velmi dobré kritiky v místním tisku a dostal nabídku ke studiu na Vysoké hudební škole ve Würzburgu. Kromě toho jsme zde zahráli smyčcové kvartety Haydna, Dvořáka, Debussyho a Šostakoviče.

V letech 1985–1986 jsem byl rovněž členem souboru České filharmonie Pražští madrigalisté. Hrál jsem zde na housle, violu, fidulu a violu da gamba. Zde jsem se setkal a spřátelil s vynikajícími pěvci a instrumentalisty. Velmi jsem si rozuměl zejména s varhaníkem Jiřím Bártou a violoncellistou Petrem Hejným. Jako člen tohoto souboru jsem v roce 1985 rovněž natočil jeden z prvních nosičů CD pro slovenskou firmu OPUS – díla barokního skladatele Samuela Capricorna, Opus Musicum a Missa I: Samuel Capricornus: Opus Musicum (CD). Pražští madrigalisté, Supraphonline.cz.

V roce 1986 jsem se zúčastnil houslové soutěže v jugoslávském Bělehradě. Dostal jsem zde nabídku ke studiu na Londýnské Guildhall School ve třídě profesora Davida Takena. Bohužel na toto studium, stejně tak jako předtím do německého Würzburgu, mi tehdejší státní orgány neumožnily vycestovat. Zůstal jsem tedy v Praze a v roce 1986

jsem se ještě jako student stal uměleckým vedoucím studentského komorního orchestru AMU – tehdy se jmenoval Hradební komorní orchestr.

S tímto orchestrem jsem samostatně nastudoval např. skladby Concerti Grossi č. 6 a 8 A. Vivaldiho nebo Divertimenta D dur, B dur a F dur (KV 136, 137 a 138) W. A. Mozarta. Často a rádi jsme hrávali také suitu „Z doby Holdbergovy“ od E. H. Griega nebo Bartókovy Rumunské tance. Zde jsem se poprvé setkal s národním umělcem Bohdanem Warchalem, který mne v roce 1987 pozval do Bratislavy na konkurz do Slovenského komorního orchestru. Ten jsem úspěšně složil a na podzim roku 1988 jsem se stal nejprve jeho členem a později koncertním mistrem.

3. UMĚLECKÁ ČINNOST

3.1 Komorní orchestry

3.1.1 Slovenský komorní orchestr, 1988–1992

Svým úspěšným konkurzem do Slovenského komorního orchestru jsem v roce 1988 začal svou patnáctiletou profesionální kariéru, kterou jsem strávil v těchto tělesech. Z velké části tomu bylo na pozici koncertního mistra nebo uměleckého vedoucího. Ve Slovenském komorním orchestru (SKO) jsem nastoupil nejprve na místo zástupce koncertního mistra s povinností vystupovat sólově. V roce 1988 bylo toto těleso jedním z nejrespektovanějších evropských komorních orchestrů a já si díky tomu mohl zahrát s mnoha vynikajícími našimi i světovými interprety. Mým prvním zahraničním sólovým vystoupením bylo v prosinci 1988 provedení sólového partu pátého Braniborského koncertu Johana Sebastiana Bacha na dvou vánočních koncertech v Herkules Saal des Residenz v německém Mnichově. Mými sólovými partnery byli tehdejší 1. flétnista Berlínské filharmonie Andrász Adorjan a slovenský cembalista Šándor Cattarino. Po tomto vystoupení jsem od Andrásze Adorjana dostal nabídku na možnost účastnit se konkurzu na místo houslisty v Berlínské filharmonii. Tehdy jsem ji odmítl, byl jsem v orchestru jen krátce a byl jsem se svým místem opravdu velmi spokojen. Zdálo se mi, že se mi splnil sen. Kromě toho svobodně vycestovat z tehdejší Československé socialistické republiky možné nebylo a o emigraci jsem do této doby nikdy neuvažoval. Po tomto koncertě následovaly téměř čtyři léta velmi intenzivního zkoušení a častého koncertování u nás, v Evropě, Japonsku a USA. Jako sólista jsem s orchestrem vystupoval, často opakovaně, např. v již zmíněném Mnichově, zde kromě Herkulova sálu také v Mnichovské filharmonii (Telemann: koncert F dur pro troje housle). Dostal jsem možnost vystoupit v Londýnské Wigmore Hall (Vivaldi, Telemann), newyorské Library Music Hall (Vivaldi), v St. Louis Symphony Hall (Vivaldi), Yokohama Symphony Hall (Vivaldi, Bartók) či v pražském Rudolfinu (Vivaldi, Šostakovič). Bylo samozřejmostí hrát pravidelně v koncertním sále Slovenské filharmonie (v Redutě) a na

dalších významných českých koncertních scénách. Více než na polovině všech koncertů SKO jsem dostal povinnost hrát sólově.

V USA, kde jsme v roce 1990 absolvovali během necelých čtyř týdnů přes 24 koncertů jsem hrál sólově na každém z nich. Většinou se jednalo o koncerty nebo sólové party ve skladbách J. S. Bacha, G. Ph. Telemanna, P. Hellendalla, A. Vivaldiho, ale také např. W. A. Mozarta, B. Bartóka nebo E. H. Griega. Pokud jsme necestovali, zkoušeli jsme v domovské Bratislavě s železnou pravidelností čtyři hodiny každý den. Výjimkou byly, bylo-li to možné, víkendy.

Zkoušky byly často fyzicky i psychicky velmi náročné, odpovídalo to vysokým nárokům našeho uměleckého šéfa. Bohdan Warchal byl hudebníkem „ze staré školy“ a měl obrovský respekt. Jak u členů jeho orchestru, tak i u všech našich i zahraničních sólistů. Hudební veřejnost, u nás i v cizině, ho milovala. Byl geniální lídr, neuvěřitelně pracovitý a jeho přístup k nám byl naprosto otevřený a přímý. Byl velmi přísný, často i velmi vznětlivý, avšak prost jakýchkoli postranních úmyslů. Pokud se mu něco nelíbilo, ihned jsme to věděli. Řekl nám to, často velmi energicky ale vyřešilo se to, a tím pro něj vše skončilo. Nepovedlo-li se něco na koncertě, nikdy o tom nemluvil, mohlo se to stát. Podstatná pro něj byla vždy zkouška. Z SKO jsem jako sólista či koncertní mistr pořídil rovněž poměrně značný počet nahrávek, o nich hodlám psát ve zvláštní kapitole.

3.1.2 Cappella Istropolitana, 1991–1994

V roce 1991 jsem byl pozván do nově se utvářejícího Nového bratislavského tria, jehož dalšími členy byli vynikající hudebníci klavírista Mikuláš Škuta a violoncellista Eugen Prochác. Bohdan Warchal byl však kategoricky proti mému účinkování v tomto i jakémkoliv jiném komorním souboru a oznámil mi, že na žádný z jeho případných koncertů nebude možno mne uvolnit. V SKO byla povinnost stoprocentní docházky, omlouvala se pouze nemoc. V tom případě bylo vždy nutné doložit ji potvrzením od lékaře. Za jakoukoliv jinou absenci, ale třeba i opakovaný pozdní příchod, následovala

zpravidla ihned okamžitá výpověď, všichni jsme to věděli. Za této situace jsem se rozhodl přijmout nabídku impresária komorního orchestru Cappella Istropolitana.

Tento orchestr měl za sebou v této době již poměrně dlouhou a úspěšnou historii a stal se rezidenčním orchestrem mezinárodně velmi úspěšné nahrávací firmy Naxos Records. Začal rovněž i velmi úspěšně, a především intenzivně, koncertovat v Evropě i ve světě. S tím vyvstala i potřeba jeho větší profesionalizace. Jeho řady dosud tvořili přední členové Slovenské filharmonie, často bývalí členové Slovenského komorního orchestru. Byli to vynikající hudebníci, kteří však jeho v jeho samostatnou existenci v příštích letech neměli důvěru. Já jsem, po dlouhém váhání, z výše uvedených důvodů toto riziko a tuto nabídku přijal a na podzim roku 1991 jsem byl jmenován koncertním mistrem a uměleckým šéfem tohoto orchestru. Stál přede mnou nesnadný úkol vytvořit z něj plně profesionální těleso, což se nakonec podařilo. A protože podmínky zde byly přeci jen svobodnější, stal jsem se rovněž i členem Nového bratislavského tria. S tímto tělesem jsem poté navštívil většinu Evropských zemí, Čínu, Koreu, Macao, Hongkong a Japonsko. Sólově nebo jsem vystoupil na koncertech a festivalech v Bratislavě, Praze, Českém Krumlově, v koncertním sále Musikverein ve Vídni, Athénách, Hongkongu, Macau, Tokiu a na dalších scénách. Většinou jsem měl na programu koncerty Antonia Vivaldiho, často to bylo Čtvero ročních dob. Hrál jsem však rovněž i díla jiných skladatelů. W. A. Mozarta, P. Braunera, P. Hammela aj. Zároveň jsem také koncertoval s Novým bratislavským triem. Vzhledem k tomu, že orchestr byl rezidenčním tělesem společnosti Naxos Records, pořídil jsem s ním během této doby rovněž i značné množství nahrávek jejichž přehled hodlám podat později. V tomto orchestru jsem se podílel velkou měrou na vytváření programu koncertní sezony a všechny skladby jsem s orchestrem rovněž samostatně studoval. Platilo to i v případech velkých koncertních kusů, např. oratorií J. S. Bacha, které jsem měl vždy za úkol pro hostující dirigenty připravit. Slovenský komorní orchestr byl čistě smyčcovým komorním orchestrem, Cappella Istropolitana byla však variabilní a často hrála i ve větším obsazení, jako orchestr tzv. Mozartovského typu. Velmi často potom také i bez dirigenta. Např. na programu mého prvního vystoupením v roli jeho uměleckého šéfa a lídra byl mj. také Beethovenův 1. klavírní koncert se sólistou Eugenem Indjicem.

Určitě jedním z vrcholů mé tehdejší koncertní činnosti byla vystoupení Cappely Istropolitany v sále vídeňské filharmonie (Musikvereinsaal). Zde jsem dostal příležitost vystoupit sólově např. při provedení Matoušových Pašijí. Dalším z mých osobních vrcholů bylo Asijské turné Capelly v roce 1993. Hlavním sólistou a dirigentem zde byl vynikající rakouský klavírista slovenského původu Stefan Vladár. Možnost samostatně vést orchestr jsem dostal na několika koncertech v Japonsku, a v Koreji. Samostatně jsem již potom vedl orchestr na všech koncertech v Hongkongu, Macau a v Číně. Po tomto turné se mi Stefan Vladár rozhodl svěřit orchestrální nastudování všech pět Beethovenových klavírních koncertů které jsme poté pod jeho vedením, jako sólisty od klavíru, provedli v létě 1994 na festivalu v rakouském Neubergu.

3.1.3 Sukův komorní orchestr, 1994–1997

V roce 1994 jsem dostal nabídku houslového virtuosa Josefa Suka pohostinsky nastudovat program se Sukovým komorním orchestrem. Koncert se konal 31. května 1994 v rámci festivalu Pražské Jaro a dirigoval jej Josef Suk. Na programu byly skladby J. A. F. Míči, F. Mendelssohna-Bartholdyho a J. Suka staršího. Sólisty koncertu byli Václav Hudeček a Jan Simon. O několik měsíců později jsem dostal od vedení Sukova komorního orchestru nabídku ke stálé spolupráci. Ve stejné době jsem ke spolupráci i od smyčcového Kvarteta Martinů a již nějakou dobu jsem byl v Praze rovněž i členem Rejchova klavírního tria. Tyto okolnosti, umocněné v té době i rozdělením Československého státu, mne nakonec dovedly k rozhodnutí ukončit svou koncertní činnost v Bratislavě a na podzim roku 1994 se vrátit do Prahy.

Osobnost Josefa Suka byla mimořádná a jeho interpretační umění dokonalé. Bylo pro mne velkým štěstím a obrovskou interpretační i uměleckou školou, že jsem mohl být několik let v jeho blízkosti. Jako sólista jsem s ním v této době pravidelně vystupoval zejména ve dvojkoncertych J. S. Bacha a Antonia Vivaldiho. S orchestrem jsem pravidelně vystupoval na všech našich pódiiích a na festivalu Pražské Jaro. Koncertoval jsem s ním rovněž např. v Amsterdamu (Concertgebouw Orchestra Hall),

jako sólista vystoupil v koncertní sezoně Lipského Gewandhausu (Vivaldi: Čtvero ročních dob). Jedno z největších sólových vystoupení spolu s Josefem Sukem jsem hrál v Hongkong Symphony Hall a v Akademii Santa Cecilia v Římě (dvojkoncerty J. S. Bacha a A. Vivaldiho). Mimo to jsem s Josefem Sukem spolupracoval jako komorní hráč v jeho menších příležitostných souborech (smyčcové trio, klavírní kvarteto).

Během této doby jsem pořídil se Sukovým komorním orchestrem také poměrně značné množství nahrávek. Z nich si nejvíce cením přímého přenosu z rozhlasového festivalu v Poděbradech v roce 1996, zde jsem s Josefem Sukem a Sukovým komorním orchestrem provedl Bachův Dvojkoncert d moll pro housle a orchestr. Z CD nahrávek si nejvíce cením nahrávek pořízených s Josefem Sukem a nahrávky orchestrální verze Schubertova smyčcového kvartetu d moll „Smrt a dívka“, která vznikla pod mým vedením ve stejném roce.

3.1.4 Pražský komorní orchestr bez dirigenta, 1997–2002

V roce 1997 jsem byl pohostinsky pozván k řízení vystoupení Pražského komorního orchestru bez dirigenta. Koncert byl součástí abonentního cyklu koncertů PKO v Pražském Rudolfinu a na programu byla mj. díla F. Mendelssohna-Bartholdyho Hebridy, op. 26, a Symfonie č. 3 a moll „Skotská“, op. 56. Po tomto koncertu jsem byl osloven tehdejším impresáři PKO paní Annou Hrindovou a jménem vedení PKO mi byla nabídnuta stálá spolupráce s tímto, tehdy plně profesionálním, tělesem. Orchester měl skvělé celosvětové vynikající renomé a byl v té době téměř neustále na koncertních turné. Jeho vytíženost byla tak velká, že i když jsem se o vedení tohoto tělesa děлил s vynikajícím dirigentem, hudebním skladatelem a houslistou Ondřejem Kukalem nemohl jsem vykonávat současně v plném rozsahu i pozici lídra Sukova Komorního Orchestru, jelikož tam jsem žádný zástup v té době neměl. Dostal jsem se do podobné situace jako v roce 1991 ve Slovenském komorním orchestru. Bohdan Warchal byl však tehdy kategoricky proti jakékoliv mé další pravidelné sólové nebo komorní činnosti.

Josef Suk byl vůči mým dalším sólovým a komorním aktivitám velmi tolerantní, avšak nedovolil mi působit současně v dalším, z jeho pohledu „konkurenčním“, komorním orchestru. Opět jsem se tedy musel rozhodovat a vzhledem k možnostem jaké mi tehdy pozice koncertního mistra v Pražském komorním orchestru poskytovala jsem se nakonec na podzim roku 1997 rozhodl svou činnost v Sukově komorním orchestru ukončit a přijmout místo koncertního mistra v tomto tělese. Musím říci, že rozhodnutí to pro mne tehdy opravdu nebylo lehké a dodnes na svou spolupráci a tehdejší léta strávená po boku Josefa Suka v SKO velmi rád vzpomínám.

S Pražským komorním orchestrem jsem dostal možnost studovat kromě klasických smyčcových symfonií rovněž i větší díla zejména klasického a romantického repertoáru.

Hráli jsme ovšem často i díla skladatelů 20. století nebo díla současných skladatelů. Jako koncertní mistr a jeden z uměleckých vedoucích jsem se rovněž podílel na dramaturgii abonentních koncertů PKO, které tehdy probíhaly ve Dvořákově síni Pražského Rudolfinu. V rámci této dramaturgie jsem se snažil o to, aby na každém z koncertů, které jsem vedl zazněla skladba současného českého skladatele. V Rudolfinu tak zazněla pod mým vedením např. Suita giocosa pro komorní orchestr Jiřího Temla nebo Concerto grosso pro devět sólistů a komorní orchestr od českého skladatele Vladimíra Tichého. S Pražským komorním orchestrem jsem jako jeho lídr a umělecký vedoucí podnikl velké koncertní turné po USA (cca 42 koncertů), jako lídr jsem s PKO koncertoval v Kanadě, v Mexiku, v Jižní a střední Americe (Chile, Uruguay, Peru, Venezuela, Guatemala) v Japonsku a mnoha zemích Evropy. Za jedny z nejprestižnějších koncertních vystoupení ve funkci lídra PKO považuji sérii čtyř koncertů pro gramofonovou firmu BMG v sálech filharmonii v Düsseldorfu, Frankfurtu, Hamburku a Mnichově. Jako sólista jsem vystoupil např. ve francouzském Biaritzu (Mozart: Koncert A dur pro housle a orchestr, KV 219) nebo v Německé spolkové republice (Mozart, Vivaldi). Několikrát jsem dostal možnost provést Beethovenův houslový koncert D dur, op. 61. Jedno z těchto provedení se uskutečnilo 30. března roku 2000 v sále Martinů v Lichtenštejnském paláci pražské AMU.

V roce 2000 mi byla nabídnuta spolupráce a později členství v Talichově kvartetu. Během roku 2001 se ale koncertní činnost Talichova kvarteta zintenzivnila natolik, že na podzim roku 2002 jsem již nebyl z časových důvodů schopen plnit své závazky vůči

orchestru. Vyčerpávaly mne již i velmi časté, celkově osmihodinové zkoušky v obou souborech. Proto jsem se v roce 2002 rozhodl ukončit v PKO svou činnost a věnoval jsem se nadále již jen kvartetu a komorní nebo sólové hře.

3.2 Komorní soubory

3.2.1 Studentská léta

S komorní hudbou jsem se setkal již na ZUŠ v Ostravě –Zábřehu. Zde jsem byl nejprve sekundistou a posléze primářiem školního smyčcového kvarteta a zde také začala vznikat má láska k tomuto uskupení. Rovněž na AMU v Praze jsem byl primářiem smyčcového kvarteta, jehož dalšími členy byli houslista Petr Matěják, violista Eduard Vaněk a violoncellista Jiří Hanousek. V našem repertoáru jsme měli kvarteta J. Haydna, W. A. Mozarta, A. Dvořáka, D. Šostakoviče a C. Debussyho. Koncertovali jsme u nás a dokonce, v rámci mezinárodních hudebních kurzů, i v tehdejší NSR. Kvarteto bohužel, díky našim pozdějším rozdílným osudům, trvalo pouze po dobu našich studií.

Současně jsem byl na AMU rovněž i členem klavírního tria. Mými partnery byli tehdy klavírista Jaromír Klepáč a violoncellistka Věra Nogová (dnes Anýžová). V repertoáru tohoto souboru jsme měli např. Dumky A. Dvořáka nebo Klavírní trio č. 1 H dur, op. 8, Johannese Brahmse. S tímto souborem jsme měli během studií rovněž několik veřejných koncertů, všechny tyto aktivity však byly definitivně ukončeny v roce 1988 mým odchodem do Bratislavy.

3.2.2 Nové bratislavské trio, 1990–1993

V roce 1990 mne violoncellista Eugen Prochác pozval do nově se formujícího klavírního tria. Jeho dalším členem byl vynikající slovenský klavírista Mikuláš Škuta. S tímto souborem jsem koncertoval především na Slovensku, kde nás zastupovala

koncertní agentura Slovkoncert, a. s., a také v Rakousku. Na repertoáru jsme měli tria J. Haydna, W. A. Mozarta, Bedřicha Smetany, Johannese Brahmsa aj. autorů. Pro Slovenský rozhlas jsme natočili klavírní trio Bohuslava Martinů Bergerettes H 275. Vrcholem naší koncertní kariéry se stalo provedení Beethovenova Koncertu C dur pro klavír, housle a violoncello, op. 56, s Bruckner Orchester Linz a dirigentem Martinem Sieghardtem v rakouském Linzi a na Bratislavských hudebních slavnostech v roce 1993. Tento koncert byl vysílán přímým televizním přenosem a dnes lze jeho záznam najít na kanálu You Tube: Miki Skuta – Peter Maceček – Eugen Prochác Beethoven Tripelkonzert Allegro Part 1.

3.2.3 Rejchovo klavírní trio, 1993–2005

Členem Rejchova klavírního tria jsem se stal v roce 1993. Spolupracoval jsem zde s klavíristou Jaromírem Klepáčem a jeho ženou, violoncellistkou Margit Klepáčovou (dnes Koláčkovou). Na repertoáru jsme měli např. klavírní tria Josefa Haydna, Wolfganga Amadea Mozarta, Antonína Rejchy, Antonína Dvořáka, J. Brahmsa, P. I. Čajkovského, Sergeje Rachmaninova, B. Martinů, D. Šostakoviče, P. Ebena nebo Jiřího Gemrota. Koncertovali jsme v České republice, v Německu, Lucembursku a na Islandu. Na CD jsme pořídili nahrávky klavírních trií Antonína Rejchy (Trio č. 2 d moll), Antonína Dvořáka (Trio č. 3 f moll, op. 65), Josefa Suka (Trio c moll „Elegie“, op. 2) a Bedřicha Smetany (Trio g moll, op. 15).

3.2.4 Kvarteto Martinů, 1994–1998

Ve smyčcovém kvartetu Bohuslava Martinů jsem působil na pozici hráče druhých houslí od roku 1994. Hru v tomto komorním souboru jsem vždy miloval, ale na svých studiích jsem ještě nebyl přesvědčen o tom, že s tímto typem souboru chci spojit svou budoucí

kariéru. Hrát ve smyčcovém kvartetu se však později stalo mým velkým přáním. Léta strávená na pozici koncertního mistra a uměleckého vedoucího byla krásná, ale zároveň, vzhledem k vytíženosti souborů, ve kterých jsem působil, fyzicky i psychicky velmi náročná. Uvítal jsem tedy změnu a rád se zhostil místa hráče druhých houslí v tak renomovaném souboru, jakým smyčcové kvarteto Martinů již tehdy nepochybně bylo. Primářiem byl vynikající houslista Lubomír Havlák (dodnes), violistou Jan Jíša a na violoncello hrála Jitka Vlašánková (dodnes). Zde jsem se poprvé setkal s plně profesionální kvartetní prací, pokud jsme necestovali zkoušeli jsme čtyři hodiny každý den. Počáteční pracovní nápor byl pro mne obrovský, neboť většinu kvartetního repertoáru jsem neznal a musel jej velmi rychle nastudovat. Můj život se v té době sestával pouze z práce, na velké pracovní nasazení jsem byl však již zvyklý. Hra v kvartetu Martinů byla pro mne v oblasti komorní hry, po letech strávených v komorních orchestrech, rovněž i velkou kvalitativní změnou. Užíval jsem si možnosti naplno se individuálně projevit a mí spoluhráči pro to měli tenkrát mimořádné pochopení, za což jsem jim dodnes velmi vděčný. Byla to pro mne opravdu šťastná léta. S kvartetem jsem navštívil většinu evropských zemí, často jsme koncertovali zejména v Německu a ve Španělsku. Pořídili jsme kompletní nahrávku smyčcových kvartet Bohuslava Martinů pro firmu Naxos Records a součástí tohoto kompletu je i nahrávka skladatelova Dua pro housle a violoncello H 157 (Petr Maceček – housle, J. Vlašánková – violoncello). Pro Studio Matouš jsme natočili komplet šesti smyčcových kvartetů Antonína Vranického. Hráli a učili jsme např. na hudebních festivalech v anglickém Dartingtonu (1995) nebo ve švédském Arjeplogu (1996). Zde jsem se setkal se špičkovými hudebníky z celé Evropy. Např. v Dartingtonu byl tehdy jedním z lektorů také dirigent Jiří Bělohlávek. Tato, pro mne krásná doba, byla ale také velmi namáhavá. Denně jsem zkoušel čtyři hodiny dopoledne s kvartetem a čtyři hodiny odpoledne s orchestrem. To mne po několika letech již začalo opravdu vyčerpávat. Rovněž u mne začalo docházet stále častěji i k termínovým střetům s itinerářem Sukova komorního orchestru nebo Rejchova klavírního tria. Často jsem se v noci probouzel ze snu, že mám někde hrát a nemohl tam být. Dnes je situace pro existenci ve více vynikajících souborech více příznivá, tehdy to ale v podstatě vůbec možné nebylo. A tak když v roce 1997 přišla ještě i nabídka z Pražského komorního orchestru musel jsem se

už skutečně začít rozhodovat a svou činnost v kvartetu jsem, po značném váhání a k lítosti své i jeho členů, byl nucen ukončit. Dodnes si nejsem jist, zda toto rozhodnutí bylo správné. Měl jsem ale tehdy pocit, že již opravdu nemám na výběr.

3.2.5 Pianissimo trio, 1998–2000

V tomto souboru jsem hrál s výbornou japonskou pianistkou Rie Kujime a violoncellistou Petrem Prausem. Převážně jsme hráli v Japonsku, kde jsme uspořádali přes dvacet koncertních vystoupení. Na repertoáru jsme měli tria Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany a Sergeje Rachmaninova. Pianistka poté ze zdravotních důvodů (zánět šlach) ukončila svou činnost což znamenalo i konec činnosti našeho souboru.

3.2.6 Talichovo kvarteto, 2000–2011

Ke spolupráci s Talichovým kvartetem mne na jaře roku 2000 přizval violoncellista Petr Prause. Po několikaměsíční zkušební době (nebyl jsem tenkrát jediným kandidátem) jsem se na podzim téhož roku stal jeho členem. Musím upřímně říci, že to tenkrát již bylo po mém poměrně dlouhém váhání. V kvartetu proběhla tři roky před mým příchodem rozsáhlá generační výměna a jeho pozice u jeho dosavadních prestižních uměleckých agentur tím byla jistě na nějakou dobu zpochybněna. Pro jeho nové členy to nebyla jednoduchá situace ani z lidského hlediska. Navíc já již nechtěl měnit místo, ale doba se začala měnit a začínalo být jasné, že orchestry bez státní podpory budou v budoucnu vystaveny značné existenční nejistotě. To se začalo ukazovat již i v Pražském komorním orchestru. Přes velkou snahu tehdejšího managementu PKO i nesporné interpretační kvalitě orchestru nebylo již možné existenčně se uživit pouze z koncertních honorářů a jinou finanční podporu tehdy orchestr neměl.

Talichovo kvarteto mělo stále skvělé celosvětové renomé a vynikající kritiky také na jeho koncerty s novým obsazením. Jeho členy jsem všechny osobně dlouhou dobu

znal, krátce jsem byl totiž také koncertním mistrem Talichova komorního orchestru. A bylo to přesně ten můj, tolik milovaný, typ komorního souboru, ve kterém jsem si přál být. Z těchto důvodů jsem nabídku přijal a stal se na dlouhou dobu jeho sekundistou.

Během mého působení v Talichově kvartetu jsme koncertovali v mnoha zemích Evropy (např. Německo, Francie, Itálie, Španělsko, Anglie, Rakousko Lucembursko aj.), v Severní a Jižní Americe (USA, Kanada, Mexiko, Brazílie, Venezuela), v Japonsku a v Jižní Koreji. Vystupovali jsme, často opakovaně, např. v New Yorku (Library Music Hall, Carnegie Hall), na řadě míst v Japonsku (např. Suntory Hall v Tokiu), v Paříži (Théâtre des Champs-Élysées, Salle Gaveau, Théâtre du Nord), Lyonu, Londýně (Wigmore Hall), na festivalu Pablo Casals ve francouzském Prades, na festivalu Printemps des Arts v Monte Carlu, na festivalu Tibora Vargy ve švýcarském Sionu, na festivalu Pražské jaro, na mezinárodním festivalu smyčcových kvartet v kanadské Ottawě, na festivalu Musica Mundi v Belgii (Waterloo) a mnoha jiných místech.

Spolupracovali jsme s řadou světoznámých umělců a souborů. Byli to např. klavíristé Itamar Golan, Jeremy Menuhin, Claude Penetier, Jean Françoise Haïsser, Yakov Kasman a Jean Marc Luisada, houslista Gil Sharon, violisté Vladimír Mendelssohn, Bruno Pasquier nebo Josef Klusoň, violoncellisté Arto Noras, Franz Helmerson, Michal Kaňka, klarinetista Michel Lethiec, flétnista Patrick Galois a mnozí další. Na koncertním pódiu jsme se setkali např. s anglickým Lidsay Quartet, opakovaně jsme spolupracovali s Pražákovým kvartetem (ČR) a se smyčcovým kvartetem Artis Quartet z Vídně.

Jako sólista jsem v dostal možnost hrát také part 1. houslí v Beethovenově Septetu op. 20. Na jednom z koncertů byli mými partnery, kromě členů kvarteta, vynikající francouzští hudebníci André Casalé – lesní roh a Jean Louis Capezzalli – hoboj. Koncert se uskutečnil v roce 2008 a byl vysílán přímým přenosem na francouzské televizní hudební stanici Mezzo.

Pro francouzskou nahrávací společnost Calliope jsme pořídili řadu nahrávek. Níže podávám jejich přehled a udělená ocenění v mezinárodních odborných hudebních časopisech:

- Felix Mendelssohn-Bartholdy: Smyčcové kvartety op. 12, op. 13 a Es dur, op. 80, op. 81 a op. 44 č. 1, 2 a 3 (souborná nahrávka)
Uznáno a oceněno v časopisech: *Classics Today* (10/10 Higher Rating), *Diapason* (R10 Classics), *Le Monde de la musique* (CHOC).
- Jan Václav Kalivoda: Smyčcové kvartety č. 1, op. 61, č. 2, op. 62, a č. 3, op. 90
Uznáno a oceněno v časopisech: *Classics Today* (10/10 Higher Rating), *Diapason*, *Le Monde de la musique* (CHOC), *Strad*, *Telerama*.
- Johannes Brahms: Smyčcové sextety
Uznáno a oceněno v časopisech: *Diapason* (R9 Classics), *France musique*, *Le Monde de la musique* (CHOC).
- Leoš Janáček: Smyčcové kvartety č. 1 a č. 2 / Erwin Schulhoff: Smyčcový kvartet č. 1
Oceněno v časopisech: *Diapason*, *Gramophone* (Editor's Choice a CD měsíce), *Strad*; a v jiných médiích: Bayern 4 Radio, MDR Classic Radio, BBC Radio (CD týdne), Bayerische Rundfunk (Tipp CD).
- Antonín Dvořák: Smyčcový kvartet „Americký“, op. 96, a Smyčcový kvintet op. 97
Oceněno v časopisech: *Classics Today* (10/10 Higher Rating), *Diapason*, *Le Monde de la musique* (CHOC).
- Osm českých smyčcových kvartetů: Dvořák, Fibich, Janáček, Schulhoff, Smetana
Oceněno v časopisech: *Classics Today* (10/10 Higher Rating), *Diapason* (R10 Classic), *Gramophone* (Editor's Choice), *Le Monde de la musique* (CHOC).
- Bedřich Smetana, Zdeněk Fibich: Smyčcové kvartety
Oceněno v časopise *Diapason*.

3.2.7 Recenze

Za doby mého působení v komorních souborech jsme rovněž obdrželi řadu recenzí. Níže uvádím některé z nich:

David Hurwitz: „Reference Recording: The Talich’s Brahms Sextets“

Classics Today, říjen 2017

Talichovo kvarteto (La Dolce Volta)

La Dolce Volta převzala nahrávky Talichova kvarteta z již neexistujícího katalogu Calliope a je dobře, že obsahují spousty referenčních nahrávek, včetně tohoto lahodného disku Brahmsových sextetů. Ačkoli jsou sextety snadno nejlepšími díly ve svém médiu, bývají opomíjeny, protože neexistují žádné pravidelně sestavené soubory (myslím: kvartety), které by je hrály. Proto se Brahms v první řadě obrátil na sextet – protože neměl konkurenci. No, byl tam Spohr, ale jak jsem řekl, Brahms neměl konkurenci.

To jsou každopádně dvě z nejkrásnějších děl pro smyčcový soubor, a protože z nich Brahms nemusel mít obavy, jako je mívával u svých kvartetů, odhalují uvolněnou a radostnou lyriku, která je v Brahmsově díle zcela zvláštní. Obsahují také některé z Brahmsových nejnápaditějších využití instrumentálních barev a zabarvení, příkladem je éterická předposlední variace v pomalé větě Prvního sextetu (a jak dobře ji tato skupina hraje).

Talichovo kvarteto je ve skutečnosti ideálním souborem pro tuto hudbu. Jejich hladká zvučnost, vyhraněné rytmy a bezchybné vyvážení souboru umožňují lyrickému úderu hudby zpívat s nenucenou energií. Způsob, jakým budují napětí v expozici první věty Sextetu č. 2, je prostě úžasný, a přestože dokážou zvládnout i nejjemnější pianissima bez ztráty těla na témbu, útočí na razantnější pasáže (trio ve Scherzu) s bezuzdnou odevzdaností. Výsledkem je

bezesporu jedna z nejlepších nahrávek komorní hudby, umocněná nádherně hřejivým a detailním zvukem.

strojový překlad

Dostupné z: <http://www.classicstoday.com/review/reference-recording-talichs-brahms-sextets>.

Andrew Clements: „Mendelssohn: Complete String Quartets – review“

***The Guardian*, červen 2013**

Talichovo kvarteto (La Dolce Volta)

Ve své poslední inkarnaci pod vedením Jana Talicha mladšího, syna zakladatele souboru, zůstává Talichovo kvarteto vzorem instinktivně muzikální, naprosto demokratické kvartetní hry. Detail vrytý do každé skladby je zde překvapivý, nic z toho však není podáno s takovou sebestředností, jakou některé skupiny do svých vystoupení vkládají. Svěžest kvartetů op. 12 a op. 13, vyzrálý rozměr tří skladeb op. 44 a smysl pro tragiku a ztrátu, který je jen stěží zastřen v Kvartetu f moll, op. 80, i ve čtyřech skladbách op. 81, jsou podány naprosto přirozeně a přitom objevně. Je to nádherný, radostný komplet CD.

strojový překlad

Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2013/jun/20/this-is-mendelssohn-string-quartets-review>.

CD Brahms

Brahms: Smyčcový sextet č. 1 B dur, op. 18, a Smyčcový sextet č. 2 G dur, op. 36

Talichovo kvarteto (La Dolce Volta)

Classics Today, červen 2013

Steven Greenbank

Když poslouchám tento nejnovější disk se sextety vedle ostatních v mé sbírce, je to silný soupeř mezi hrstkou výjimečných nahrávek ve velmi silné světové interpretační konkurenci.

Snímek Talichovců je nahrán v teplé, intimní akustice a Vy máte pocit, že jste v místnosti, kde je posloucháte. [...]

Nabízí vybroušené výkony, nastavuje ideální tempo a soubor hraje s pocitem společného cíle. Zdá se, že jsou plně uvnitř hudby. Dynamika a frázování jsou ideální. Hraje se s neokázalou virtuozitou a mladistvou svěžestí. Jsou to silně vyargumentované výkony, s nimiž bych určitě dokázal souznít a k nimž se budu znovu a znovu vracet.

strojový překlad

Dostupné z: <http://www.musicweb-international.com/classrev/2014/Jun14/>

Brahms_sextets_LDV253.htm.

CD Kalliwoda: 3 quatuors à cordes

Kalivoda: Smyčcový kvartet č. 1 e moll, op. 61 (1835), Smyčcový kvartet č. 2 A dur, op. 62 (1836), a Smyčcový kvartet č. 3 G dur, op. 90 (1838)

Talichovo kvarteto (Calliope)

Musicweb International, březen 2005

Michael Cookson

Byl jsem potěšen, když jsem obdržel tento úžasný a vzrušující disk Calliope. Ještě před necelým rokem byl pro mě Kalivoda zcela neznámým skladatelem.

Na tomto vydání se podílí vynikající Talichovo kvarteto. Bylo založeno v roce 1964 a během let se Talichovci vypracovali na jeden z nejvýznamnějších souborů na světě. Od devadesátých let dochází k postupné obměně členů, nyní je sestava složena z vedoucího Jana Talicha, který používá J. B. Vuillaume (1845), druhých houslí Petra Macečka s Francescem Ruggierim (1694), violisty Vladimíra Bukače, který používá Lorenza Guadagniniho (1742), a violoncellisty Petra Prause, který hraje na J. Gagliana (1795). Kromě specializované interpretace české hudby mají Talichovci široký repertoár, jehož spektrum zahrnuje stěžejní díla standardního klasicistního repertoáru i významné skladby 20. století. Zvláště jsem si oblíbil jejich pražské nahrávky kompletních Mendelssohnových smyčcových kvartetů z let 2001–2003 na třídiskovém kompletu Calliope (CAL 3311.3).

strojový překlad

Dostupné z: http://www.musicweb-international.com/classrev/2007/mar07/kalliwoda_cal9357.htm#ixzz7uBF43BN9.

Dan Davis: „Mendelssohn: String quartets Op. 80, 81 / Talich“

Classics Today, březen 2004

Talichovo kvarteto

*Toto je třetí a poslední díl Mendelssohnovy série Talichova kvarteta a je stejně dobrý jako jeho předchůdci. Příbuznost skupiny s Mendelssohnem je naprosto zřejmá hned v první skladbě na disku, raném kvartetu *Es dur*, napsaném ve čtrnácti letech a sebekritickým skladatelem vyřazeném z katalogu. Je to sotva skvělé dílo, ale i když zapomeneme na věk jeho autora, je to robustně vystavěná skladba, kterou stojí za to slyšet, zejména elegantní, haydnovské Menuetto. Talichovci ji bere vážně, a proto v tomto provedení působí skvělým dojmem.*

*Kvartet *f moll*, op. 80, pochází z Mendelssohnova posledního roku 1847. Vznikl jako reakce na zprávu o smrti jeho sestry a připomíná podobný podnět*

(Beethovenovu smrt) pro kvartet op. 13. V roce 1888 se v něm objevuje i skladba „Srdce na dlani“. Ačkoli Talichovci nikdy nedá průchod silným emocím díla, soubor hraje s obrovskou energií: napjatá první věta je naléhavá, krátká taneční druhá věta je prodchnuta divokostí, která odporuje stereotypu elegantního skladatele, a závěrečné Allegro molto kypí vášní a končí prudkým vyvrcholením. Srdcem kvartetu je Adagio, lament, který tne do živého, Talichovci se dostává k jádru zdrženlivými, něžně frázovanými výměnami.

Kvartet op. 81 je hybrid, který po Mendelssohnově smrti sestavil vydavatel ze čtyř samostatných kvartetních částí. První dvě byly napsány v roce 1847, ale odloženy kvůli práci na kvartetu f moll. Úvodní Andante je atraktivním souborem variací a následující Scherzo se skotačivými smyčci připomíná Mendelssohna v jeho modu svatojánské noci. Raná fuga z jeho mladistvých let uzavírá toto dlážděné dílo a ukazuje, že skladatel byl již zkušený technik, který ctil Bacha. Třetí část, Capriccio zkomponované v roce 1843 a mající podobu preludia a fugy, je korunou všech čtyř částí. Talichovci dává plně za pravdu tesknému preludiu, dokonale promítá jeho smutně nostalgickou náladu a poté přeřadí na vyšší rychlost, aby se v neohroženém tempu pustil do fugy a předvedl svou virtuozitu. Technika je prvotřídní, stejně jako výkony Talichovců. Stejně jako většina nahrávek tohoto kvarteta, i tato se doporučuje sama.

strojový překlad

Dostupné z: <https://www.classicstoday.com/review/review-10190>.

Dan Davis: „Mendelssohn: Qts/Talich“

Classics Today, 2004

Talichovo kvarteto

První dva publikované smyčcové kvartety napsal Mendelssohn ve svých 18 letech (A dur) a 20 letech (Es dur). Pouhá juvenilie? V žádném případě. Srovnatelně kvalitní díla vytvořil jako teenager pouze Mozart. V době, kdy

napsal kvartet op. 13, měl Mendelssohn za sebou již předeheru Sen noci svatojánské, Rondo capriccioso, Smyčcové symfonie a Oktet, abychom uvedli jen několik z jeho mnoha raných skladeb. Tyto kvartety jsou tedy podle všech měřítek vyvrálenými díly, i když se jejich autor holil teprve krátce. V těchto provedeníh Talichova kvarteta rozhodně vyznávají jako zralé, sofistikované skladby s hojností dospělého emocionálního obsahu.

Obě jsou odlity do formy Beethovena, který byl v té době nepřehlédnutelným vlivem, ale s novátorskými mendelssohnovskými akcenty, a Talichovo kvarteto odhaluje všechny lyrické a dramatické přednosti hudby. Od prvních tónů úvodního Adagia op. 12 víte, že se nacházíte na výsostném území – a plynulý přechod Talichovců do hlavního Allegra je příkladem kvartetní hry v té nejlepší formě. Nejenže se soubor vyznačuje vyváženou tónovou souhrou, ale znovu a znovu se objevují jednotlivé nástroje s kulatými, svěžími tábry a jemným frázováním, které vás přitahují blíže k hudbě. Plynulá Canzonetta, známá jako samostatný přídavek, je provedena přesně s tou správnou lehkostí a Andante s hymnickými efekty je výstižně poetické. V závěrečné větě je dramatický úvod náležitě energický a pomalá, smutná coda je obzvláště účinná.

Na začátku a na konci op. 13 cituje mladý Mendelssohn svou píseň „Frage“ (Otázka), kterou napsal, když se dozvěděl o Beethovenově smrti. Vrcholem je druhá věta Adagio označená „non lento“, a právě tak ji Talichovi hrají, expresivně v rozvázném tempu, které se nikdy neprotahuje. Po pomalém úvodu s charakterem modlitby věta moduluje do fugata a kvarteto zřetelně artikuluje hutný kontrapunkt, aniž by ubralo na jeho výrazových kvalitách. Jak hudba ožívá, přehazují se motivy mezi hráči a každý z nich předvádí tónovou krásu, která je pro tuto skupinu charakteristická.

Nezaměnitelně mendelssohnovské Intermezzo ve třetí větě vás svým houpavým chodem a pizzicato efekty nutí neustále mačkat tlačítko opakování. Kvarteto je zde neodolatelné, housle vedoucího Jana Talicha sladce zpívají a soubor hraje s rtuřovitou lehkostí. Jeho oduševnělé sólo do cody závěrečné věty Presto je zvláštní lahůdkou, o to účinnější, že je relativně střídme v pasáži, která nabízí pokušení k sentimentu. V obou kvartetech skupina skvěle zvládá

přechodové pasáže. Nikdy nemáme pocit překotnosti, když hudba přechází z jednoho úseku do druhého, spíše je vše organické, každý stavební prvek vychází z předchozího. Díky živé a vřelé technice, která odpovídá provedení, je Talichovo kvarteto nyní mou preferovanou volbou pro tyto skladby.

strojový překlad

Dostupné z: <https://www.classicstoday.com/review/review-7503>.

CD Martinů: String Quartets Nos 1 and 2 / Tři jezdci

Martinů: Smyčcový kvartet č. 1 (1918), Smyčcový kvartet č. 2 (1925) a „Tři jezdci“ (Three Horsemen)

Kvarteto Martinů (Naxos)

Classical Music on the Web, srpen 2000

John Phillips

Provedení všech tří skladeb je prvotřídní a doplňuje je vynikající kvalita nahrávky. Srovnám-li tato provedení s nahrávkami Panochova kvarteta pro Supraphon, nevidím důvod, proč kupovat dražší komplet, protože vydání Naxosu je hudebně stejně dobré, lépe nahrané a mnohem levnější.

strojový překlad

Dostupné z: <http://www.musicweb-international.com/classrev/2000/aug00/martinquartets.htm>.

CD Janáček

Janáček: Smyčcový kvartet č. 1 „Kreutzerova sonáta“ (1923), Smyčcový kvartet č. 2 „Listy důvěrné“ (1928) / Schulhoff: Smyčcový kvartet č. 1 (1924)

Talichovo kvarteto (La Dolce Volta)

Musicweb International

Jonathan Woolf

Talichovci natočili Kvartety třikrát: pro Supraphon v roce 1990 a pro Calliope v letech 1985 (s Kvapilovým vynikajícím záznamem „Na zarostlém chodníčku“, kniha I, jako spojkou) a 2004 (se Schulhoffem). Právě posledně jmenovaná nahrávka byla zde znovu vydána.

Nahráný zvuk je teplý, mírně rezonující a poskytuje bohatý polštář pro Talichovce, jejichž hra se snoubí s patřičným tónovým rozkvetem, s pronikavou, ledovou brilancí. Hra je po celou dobu velmi vnímavá, pokud jde o váhu strun, vyváženost, a především tempo a rubato. Svěží acceleranda ve druhé větě Kreutzerovy sonáty spolu s houževnatými barvami, které nacházejí, utvářejí a vymezují každou stránku díla a mapují jeho děj s potřebným tahem a uvolněním napětí. Nejvíce to platí ve třetí větě, kde křehké, téměř kvílivé sonority, jednotlivě i společně, plasticky vykreslují trajektorii s dramatičností a jistým vědomím jejich krizových bodů. Také lyrickému rozletu finále se zde dostává plného zadostiučinění. V „Listech důvěrných“ Talichovci podobně lokalizuje emotivní jádro hudby, touhu a vášeň, poháněnou drobnými buňkami i výbuchy. Tyto intenzivní vysoké trylky jsou o to účinnější, že skupina ovládá dynamiku. Jejich rozmáchlý nástup do finále je dokonale vyvrácen téměř okamžitým návratem hudby do introverze. Z hlediska zvukovosti, tempových poměrů, ansámblovosti a interpretačního vhledu se jedná o jednu z nejlepších dostupných nahrávek Janáčkových kvartetů.

Také Schulhoffovo kvarteto lze vřele doporučit. Z hlediska výstižné tónové propracovanosti se mu, myslím, nelze rovnat. Stejnojmenný Schulhoffův kvartet na VMS 138 je stručnější, ale velmi účinný, a kvarteto Brandis na Label Nimbus překvapivě není tak zdaleka tak měkké, jak jsem očekával, myslel. Talichovo kvarteto si z obou těchto souborů bere to nejlepší. V první větě je jemný švih

a vynikající folklórem inspirované housle v alla Slovacca, třetí věta, finále je zdrženlivým jádrem díla, vytrvalým a soustředěným rozpětím, které je zde dokonale realizováno.

strojový překlad

Dostupné z: http://www.musicweb-international.com/classrev/2014/Sep14/Janacek_quartets_LDV256.htm.

3.3 Sólová činnost

Sólové činnosti se věnuji v podstatě po celou dobu své umělecké kariéry. Nikdy nestála v popředí mého zájmu, nebylo to ani možné. Byla však vždy vítaným zpestřením mé hlavní umělecké činnosti a často i nezbytnou nutností. Především jsem ji ale vždy považoval za velkou výzvu a také i ocenění mé práce na širokém poli komorní hudby. Po ukončení studií jsem byl několik let vytěžován sólově opravdu často, vždy ale spíše jako sólista komorních orchestrů. Ve větší míře jsem s k samostatným sólovým koncertům a recitálům vrátil opět na začátku let devadesátých. Zejména od roku 1993 jsem začal dostávat poměrně hodně příležitostí uplatnit se i na tomto poli.

K vrcholům této části mé umělecké interpretační kariéry řadím své vystoupení pro recitálovou řadu FOK v roce 1998 a vystoupení s Českou filharmonií o několik let později.

V recitálovém cyklu FOK jsem provedl díla F. Mendelssohna-Bartholdyho (Sonáta č. 2) Ernesta Blocha (Baal-Shem) a Ericha Wolfganga Korngolda (Sonáta op. 6). Mým partnerem u klavíru byl tehdy vynikající pianista Daniel Wiesner. S ním jsem poté ještě řadu let spolupracoval. Natočili jsme poměrně velké množství rozhlasových nahrávek a vydali jedno dvojité CD se skladbami děl našich současných českých skladatelů. Ke zcela sólovým projektům se v této době řadila rovněž i má koncertní vystoupení s Pražským komorním orchestrem, se kterým jsem vystupoval jako sólista v houslových koncertech Wolfganga Amadea Mozarta a Ludwiga van Beethovena. Koncerty se uskutečnily ve Francii, Německu a v Praze. S karlovarským symfonickým orchestrem

a dirigentem Jiřím Štruncem jsem v abonentní sezoně 1999 provedl Mozartův Koncert G dur.

V lednu roku 2002 jsem vystoupil na třech koncertech v pražském Rudolfinu jako sólista České filharmonie. Dirigentem tohoto koncertu byl Vladimír Válek a hrál jsem Dvořákův houslový koncert a moll, op. 53. Mou sólovou činnost poté výrazně utlumilo mé angažmá v Talichově kvartetu, pokračovala však i nadále. Hrál jsem v Německu, Rakousku, Lucembursku, v USA a samozřejmě také v Čechách.

Od roku 1998 do dnešních dnů jsem členem volného sdružení newyorských hudebníků s názvem Poetica Musica. Většinou jde o koncertní mistry orchestrů distriktu New York v USA a pro mne je vždy ctí být čas od času v této společnosti.

Mými partnery u klavíru se stali klavíristé Norbert Heller, Daniel Wiesner a Miroslav Sekera. V USA, na koncertech s Poeticou Musicou to potom byly zejména Christine Dore-Conolly a Maria Antonia Garcia. Obě vynikající pianistky, absolventky England Conservatory a NSU v New Yorku.

V roce 2006 jsem vystoupil s recitálem v komorní řadě abonentních koncertů České filharmonie, mým partnerem u klavíru byl vynikající pianista Igor Ardašev. V téže roce jsem s komorním orchestrem Camerata Janáček absolvoval jako sólista koncertní turné v Belgii a Lucembursku. Hrál jsem Mendelssohnův Koncert d moll pro housle a smyčcový orchestr a výběr z Uherských tanců Johannese Brahmsa v úpravě Josepha Joachima.

V roce 2015 jsem spolu s klavíristou Pavlem Voráčkem provedl na třech koncertech v Praze kompletní cyklus Beethovenových klavírních sonát (Koncertní síň Atrium, Žižkov). V roce 2020 jsem s klavíristou Františkem Malým provedl v Ostravě sonátu č. 1 pro housle a klavír d moll Vítězslava Nováka. V tomtéž roce jsem premiéroval a v roce 2022 pro Český rozhlas v Praze natočil sonátu pro housle a klavír Eduarda Douši „Tempora mutatur“. Nejnověji připravuji recitálový program pro dny nové hudby v Ostravě (Hanuš, Kubín, Klega, Kohoutek).

S Norbertem Hellerem jsem natočil v roce 1996 své první profilové CD se skladbami J. S. Bacha (Partita č. 2 d moll, BWV 1004), Eugena Ysaye (Sonáta č. 3 „Ballade“, op. 27) a Johannese Brahmsa (Sonáta č. 3 d moll, op. 100). V roce 1999

s klavíristou Danielem Wiesnerem jsem natočil CD *Kaleidoskop. Pohled na českou soudobou hudbu pro housle a klavír* (2 CD, Triga 1999).

V roce 2000 jsem natočil své třetí CD se skladbami pro sólové housle Klementa Slavického (Partita), Ronalda Stevensona (Skotská suita), Jana Hanuše (Fantasie pro sólové housle) a s kompozicí Luboše Fišera „CruX“ pro housle a tympány (Waldmann 2001).

Čtvrté CD, kompletní nahrávka Brahmových sonát pro housle a klavír bylo vydáno v roce 2010 nakladatelstvím Radioservis Českého rozhlasu Praha. Mým vynikajícím klavírním partnerem na této nahrávce je opět klavírista Norbert Heller. Kritiku z časopisu *Harmonie* přikládám níže.

CD Johannes Brahms: Sonatas for Piano and Violin

Brahms: Sonáty pro klavír a housle op. 78, 100, 108

Talichovo kvarteto

Harmonie, červen 2011

Luboš Stehlík

Petr Maceček je znám jako člen Talichova kvarteta, bývalý skvělý leader Pražského komorního orchestru, ale bohužel se málo ví o jeho sólových aktivitách. Po poslechu brahmsovského kompletu je jasné, že neprávem. Dokonce mám pocit, že vyrovnanost houslistů zmíněného kvarteta je tak mimořádná, že by se klidně mohl, podobně jako je tomu u Emersonova kvarteta, s Janem Talichem občas střídat na postu primária...

Nahrát Brahmsovy sonáty by se mohlo zdát při pohledu na světovou diskografii stejné jako nošení sov do Athén, nicméně nahrávka dua Petr Maceček – Norbert Heller má řadu zajímavých momentů. Navíc je to od už archivní nahrávky dvojice Josef Suk – Julius Katchen konečně nový český pohled na základní díla sonátového repertoáru. (Norbert Heller je však znám, že se rád pouští do sonátových kompletů – viz violoncellový Beethoven a houslový Mozart.) Z řady kompletů jsem vybral pro letmé srovnání projekt

Pinchase Zukermana a Daniela Barenboima, který vznikl pro Deutsche Grammophon v roce 1974, a to proto, že jsou si koncepčně blízké. Snaží se totiž „jen“ pokorně interpretovat skladatelův zápis, a ne jej dotvářet, přetvářet, osobitě vykládat, tlumočit, jak činí například Anne-Sophie Mutter nebo Gidon Kremer. Zukerman a Maceček se liší v základním přístupu. U Zukermana je uveden v bookletu správný název „sonáty pro klavír a housle“, u Macečka „sonáty pro housle a klavír“. Přesto výsledek je opačný a Maceček více respektuje zápis, jde skutečně o komorní dialog. Podstatný rozdíl je v tempech, která jsou u Macečka rychlejší až na jedinou výjimku: stopáž poslední věty v opusu 108 je na vteřinu stejná. Myslím, že příčinou není jen posun v interpretačním vnímání temp a časoprostoru u Brahmsa. Není náhodou, že podobná tempa najdeme v 70. letech u vícero houslistů, a stejné je tomu dnes u Macečka. Bohužel rychlejší tempo zapříčinilo v rychlých větách sníženou transparentnost. (Těžko však určit, zda to jde více na vrub houslisty nebo režiséra.)

Celkový zvukový obraz je velmi konkrétní jakoby „tvrdší“ a chybí mu více měkkosti. Nicméně česká nahrávka je velmi příjemná a oba interpreti odvedli výkon hodný úcty. V případě Norberta Hellera dokonce takový, že i přes horší klavír (a myslím že i horší snímání) dýchá Danielu Barenboimovi na záda.

Kromě CD nahrávek jsem během své interpretační kariéry pořídil rovněž i řadu rozhlasových nahrávek. Převážnou většinu z nich ve Studiu 1 Českého rozhlasu v Praze na Vinohradech. Níže uvádím některé z nich.

Dostupné z: <https://www.casopisharmonie.cz/recenze/johannes-brahms-sonaty-pro-klavir-a-housle-op-78-100-108.html>.

Ve své sólové činnosti pokračuji i nadále, jsem si však vědom mimořádné interpretační kvality houslových virtuosů naší nastupující a střední generace. Josef Špaček, Jiří Vodička, Jan Mráček, Roman Patočka nebo Jan Matejča jsou již dnes respektovaná jména v uměleckém světě u nás i v zahraničí.

A jsou zde i mnozí další. Z mé generace to jsou bezesporu např. František Novotný, Ivan Ženatý, Pavel Šporcl nebo Leoš Čepický. Velmi si vážím také houslového umění Miloše Vacka, mého bývalého kolegy a sólisty ze Slovenského komorního orchestru, nynějšího primaria Janáčkova kvarteta. Také Václav Hudeček, Bohuslav Matoušek, či Jindřich Pazdera mají stále pořád co říci. Proto se na své sólové uplatnění dívám spíše s velikou pokorou a jsem osudu vděčný za to, že tyto možnosti dostávám.

4. PEDAGOGICKÁ ČINNOST

4.1 Letní festivaly a kurzy

Své první pedagogické zkušenosti jsem začal získávat jako člen smyčcového kvarteta Martinů. Účast a výuka na mezinárodních letních kurzech v anglickém Dartingtonu v roce 1995 a na mezinárodním festivalu ve švédském Arjeplogu v roce 1996 byly mými prvními pedagogickými zkušenostmi.

Začal jsem učit studenty jen o něco málo mladší, než jsem byl já a velmi rychle si uvědomil, že tím učím také hlavně i sebe. Začal jsem se zamýšlet nad odpovědností kterou tato nová činnost přináší. Pakliže píše toto pojednání jako sebereflexi musím také říci, že jsem byl po těchto hodinách mnohokrát fyzicky velmi vyčerpán, v podstatě mnohem více než po zkouškách s kvartetem, či s orchestry, neboť na pracovní nasazení s nimi jsem již byl zvyklý. Během mých koncertních cest s komorními soubory se poměrně často objevoval požadavek pořadatelů koncertů na tzv. Masterclasses. Téměř zvykem to bylo zejména v USA a v Anglii. Postupně jsem si tedy začínal zvykat a rovněž jsem si začínal jako pedagog také více věřit.

S mnohem větší pedagogickou aktivitou jsem se potom setkal zejména na mezinárodních hudebních kurzech v Belgickém Waterloo (Musica Mundi 2004 a 2008), na mezinárodních letních kurzech v Praze (AMEROPA) a v Portugalsku (Porto) v roce 2005, na mezinárodních hudebních kurzech ve francouzském Fayance (2004 a 2007) a zejména na mezinárodních letních kurzech Pabla Casalse ve francouzském Prades, kde jsem pravidelně vyučoval v letech 2000–2011.

4.2 Mezinárodní konzervatoř Praha

Na mezinárodní konzervatoři v Praze jsem začal vyučovat na jaře roku 2010 sólovou hru na housle a komorní hru. V roce 2016 jsem začal vyučovat také studium orchestrálních partů a od roku 2018 vyučuji rovněž i dějiny a literaturu hlavního oboru a metodiku hlavního oboru. Výuka zde pro mne již tedy nebyla zcela novou činností, ale diametrální rozdíl spočíval v mé skutečné odpovědnosti za žáka.

Uvědomoval jsem si, že toto již nebude setkávání na pár dnů, či jeden nebo dva týdny, ale že se zde již budu účastnit na nesmírně zodpovědném procesu uměleckého formování osobnosti mladých lidí.

V roce 2019 jsem byl jmenován vedoucím oddělení smyčcových nástrojů a na podzim roku 2022 vedoucím oddělení smyčcových a strunných nástrojů. Ze statutu této instituce vyplývá, že je zaměřena na naše i zahraniční studenty. V mé třídě jsou nyní tři žáci. Dva z Mongolské republiky a jeden z Německé spolkové republiky. Mým nejvýznamnějším absolventem je houslista Jan Palouček, nynější sekundista smyčcového kvarteta Krása Kvartet. Jan absolvoval v roce 2018 a na programu jeho absolventského koncertu byla sonáta pro housle a klavír FP 119 Francise Poulenca a houslový koncert g moll Maxe Brucha. Jeho interpretace byla ohodnocena známkou výborně, s pochvalou za mimořádný výkon.

4.3 Fakulta umění Ostravské univerzity

Na Fakultě umění v Ostravě jsem začal vyučovat v roce 2010 hlavní obor housle a rovněž jsem vedl i individuální výuku orchestrálních partů. V červnu 2011 jsem se úspěšně zúčastnil konkurzu na místo pedagoga hlavního oboru a komorní hry a na podzim roku 2011 jsem se stal řádným pedagogem Ostravské univerzity.

Začal jsem zde učit téměř ve stejné době jako na Mezinárodní konzervatoři v Praze. Otázky smyslu pedagogické činnosti, jejich cílů a mé odpovědnosti přede mnou tedy vyvstaly velmi naléhavě někdy během roku 2010.

Musel jsem se zamyslet nad tím, co budu od žáků požadovat, a ještě více nad tím, jak je mám vést, co jim mohu dát, čím je inspirovat. Pokusil jsem se to shrnout do několika bodů:

- vést je k lásce k hudbě a k umění vůbec
- při rozhovorech se žáky definovat jejich reálné možnosti a cíle
- respektovat individualitu každého studenta
- rozvíjet jejich uměleckou a hudební fantazii
- utvářet na hodinách atmosféru důvěry a porozumění

- předkládat různé možnosti řešení problémů
- učit studenty samostatnému myšlení a práci
- učit je nelitovat času navíc, je-li to zapotřebí
- umět žáky povzbudit a vzbudit v nich radost k další práci
- vštípit jim trpělivost a lásku ke cvičení a k práci
- učit je vnitřní pokoře, jistotě a síle
- usilovat o neustále sebevzdělávání žáka i učitele

Velkým lidským i uměleckým vzorem na poli pedagogické činnosti se mi stal profesor Zdeněk Gola. Setkal jsem se s ním na půdě Fakulty umění poprvé v roce 2011, od roku 2012 byl mým pedagogem hlavního oboru během mého doktorského studia. Lekce jsem měl minimálně jednou týdně, mnohdy ale častěji. Trvaly vždy alespoň dvě hodiny, mnohdy ale i déle. Čas on vůbec nesledoval. Na každou hodinu jsem musel donést nějakou novou skladbu. Bylo-li to možné, dostal jsem za úkol připravit si část koncertu, nebo kratší skladbu hned na další den. I když mi již bylo v té době přes 50 let a na Fakultě jsem také učil, na hodinách na mne pan profesor nahlížel jako kteréhokoliv ze svých studentů. Byl nesmírně náročný a zároveň také neuvěřitelně lidský. A já si při hodinách s ním naplno uvědomil, že být skutečně dobrým učitelem je dar a velké poslání. Proto se vždy snažím zajímat se o své studenty nejen jako o interprety, ale také jako o hluboké lidské bytosti. Snažím se věnovat jim tolik času, kolik je skutečně zapotřebí. Většinou to bývá vždy o mnoho více než učebním plánem předepsané dvě hodiny týdně.

Mezi mými absolventy na Fakultě umění v Ostravě jsou tito studenti:

- Daniel Both (bakalářské studium)
Na abs. koncertě hrál mj. houslový koncert Arama Chačaturjana. Nyní je pedagogem na ZUŠ v Hranicích na Moravě.
- Hana Látalová-Tobolová (magisterské studium)
Na programu svého absolventského koncertu měla mj. houslový koncert Antonína Dvořáka. Absolvovala známkou výborně, s pochvalou. Stala se členkou prvních houslí Olomoucké filharmonie a působila zde do roku 2021. Nyní působí s výbornými pedagogickými výsledky na ZUŠ Olomouc-Žerotín.

- Kristýna Machačíková (bakalářské studium)

Na absolventském koncertě provedla mj. také Beethovenův houslový koncert D dur. Je primářiím olomouckého dámského smyčcového kvarteta Desigual Quartet. Do roku 2021 byla pedagožkou na ZUŠ Jeseník. Od roku 2022 je členkou prvních houslí orchestru Moravského divadla Olomouc.

- Markéta Valášková (bakalářské studium)

Na absolventském koncertě hrála mj. Respighiho Concerto Gregoriano. Je pedagožkou na ZUŠ Opava a vyhledávanou komorní hráčkou. Je členkou souboru Haydn Ensemble (um. vedoucí M. Petrák).

- Bohdan Dorošenko (bakalářské a magisterské studium)

Bakalářské studium absolvoval mj. s Brahmovým houslovým koncertem. Ze značného počtu uchazečů byl rakouskou stipendijní komisí vybrán na studijní pobyt na Musikhochschule ve Vídni a opakovaně německou studijní komisí na studijní pobyt na Hochschule für Musik Ferenze Liszta ve Výmaru.

Za svůj magisterský absolventský koncert obdržel v roce 2022 mimořádné ocenění. Jako jeden z devíti vybraných účastníků se v minulém roce zúčastnil historicky prvního Composition Lab s Caroline Shaw v Cremoně, který pořádala nadace Stauffer, ve Stauffer Center for Strings Cremona. V rámci skladatelské laboratoře vznikla jeho kompozice „MINI“, která byla s úspěchem premiérována na závěrečném koncertě v provedení Quartetto Sincronie.

V současné době patří k mým studentům také houslista Jakub Kowalski. V loňském roce se zúčastnil dvou mezinárodních soutěží v polské Poznani a v Katowicích. V letošním roce se Jakub úspěšně zúčastnil konkurzu na sólové vystoupení s Janáčkovou filharmonií Ostrava. V příští koncertní sezóně 2023/2024 bude tak zařazen jako sólista do dramaturgie abonentní řady se skladbou Partita pro housle a orchestr Witolda Lutoslawského.

5. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Do této kapitoly, domnívám se, patří má úzká spolupráce se skladatelem Janem Hanušem na jeho poslední kompozici s názvem *Fantasie pro sólové housle na slova Teilharda de Chardin „Chut' žít“*. Bylo pro mne štěstím, trávit chvíle s tímto vynikajícím skladatelem a hlubokým člověkem. Velice jsme se sblížili a já měl příležitost se mnohému naučit a mnohé se dozvědět. Pan Hanuš byl po linii své ženy spřízněn s rodinou vydavatele Jana Urbánka, a dokonce i Antonína Dvořáka. Dílo mi bylo věnováno a bylo vydáno v mé reedici nakladatelstvím Bärenreiter v Praze.

Jsem autorem supervize hudební složky dokumentárního filmu *Peklo na Zemi (Hell On Earth)*, jehož autorem je český režisér Vojtěch Jasný a producentem americký režisér Steven Spielberg. Opět i zde vzniklo při této práci mezi mnou a panem Jasným hluboké přátelství, které trvalo až do jeho smrti. Film je místy velmi drsný, jedná se o autentické výpovědi přeživších holocaustu. Hudbu k němu jsem vybíral, s Talichovým kvartetem natočil a podílel se i na hudebním střihu tohoto snímku. U nás se, zřejmě kvůli své syrovosti, promítá zřídka, vždy v pozdějších nočních hodinách na ČT2. Mezinárodně byl velmi úspěšný, promítán byl zatím ve 44 zemích světa.

Jsem rovněž autorem publikace *Zdeněk Gola a jeho pedagogické mistrovství*, která byla vydána v roce 2019. Vznikla z materiálu mé doktorské práce a jejím vydavatelem je Fakulta umění Ostravské univerzity. Její odbornou část jsem věnoval podrobným analýzám Golových pedagogických prací. Práce na této části textu byla opravdu pomalá, místy pro mne až úmorná. Ale právě při ní jsem si mnohé metodické a pedagogické problémy houslové hry plně uvědomil a dokázal je pojmenovat.

Tato kniha je mým poděkováním za léta strávená s tímto výjimečným umělcem a pedagogem. Byl a je mi vzorem profesním i lidským. Měl jsem výsadu být jeho přítelem a měl jsem pocit, že bych ji měl splatit. Trvalo několik let, než jsem dostal od profesora Goly svolení na ní začít pracovat a bylo krásné, že se tuto publikaci podařilo vydat a věnovat tomuto skromnému člověku jako dar univerzity k jeho devadesátým narozeninám. Když jsem pak těsně před jeho smrtí v roce 2022 vstoupil do jeho

ostravského bytu, který byl kvůli epidemii covidu-19 již více než rok a půl opuštěný, ležela má kniha stále ještě rozevřená na jeho pracovním stole. Tehdy jsem si uvědomil, jak moc pro něj asi znamenala.

Univ.-Doc. Dr. Dagmar Glüxam z Universität Wien, napsala na záložku její obálky recenzi, jejíž konec zde na závěr uvádím.

...Kniha upozorňuje nejen na osobnost tohoto mimořádného hudebníka a pedagoga, na jeho nacionální i mezinárodní zásluhy a pedagogický přínos včetně jeho pedagogické metody a publikací, ale i na jeho – což je neméně důležité – lidské kvality. Kniha přitom splňuje všechny požadavky kladené na vědeckou publikaci, je přehledná, dobře strukturovaná, a kromě toho psaná příjemným a poutavým literárním stylem, který ji tak činí přístupnou opravdu široké hudební veřejnosti.

6. ZÁVĚR

Domnívám se, že hodnotit mou dosavadní činnost mi nepřísluší. To by měli učinit spíše jiní. Nakonec a o tom jsem přesvědčen, se tak ostatně stane každému z nás. Prošel jsem si mnohé. Zažil jsem dobu, kdy jsem se často stěhoval a několik let měl celý svůj majetek sbalený ve dvou kufrech střední velikosti.

Tehdy jsem si při pohledu zpět často říkal, že mnohé mohlo být jinak, kdybych se zachoval tak či onak. Ale dnes stále více v hloubi duše cítím, že se vše mělo z určitých důvodů, které pouze tuším, dít právě takhle. Život každého z nás sebou vždy přináší úspěchy i pády. Jako ve všech oborech lidské činnosti i hudebníci často vítězí a prohrávají. Stačí, když se na koncertě něco nepodaří.

Jsem vděčný za to, že mi byla dána léta prožívání absolutní svobody a nekonečné fantazie, kterou lze v hudbě nalézt. Děkuji za nadání, které mi bylo dáno i za to, že mi nyní zdraví dovoluje se těšit z hudebních darů takových duchů jako byli Bach, Beethoven, Dvořák a mnoho, opravdu mnoho dalších vynikajících skladatelů křesťanské epochy.

Děkuji za studenty, kteří jsou pro mne stále větší radostí, za ty talentované i za ty méně talentované. Ty druhé mívám často i raději, neboť bývají mnohdy skromnější a pracovitější.

Do budoucna si přeji zachovat pevné zdraví, abych mohl dále vychovávat dobré hudebníky a mohl také pomoci alespoň několika dalším talentovaným mladým lidem v jejich startu do života. V posledních letech jsem se v Ostravě podílel na rovněž velmi intenzivně na stavbě nové budovy Fakulty umění a přeji si nyní, aby co nejvíce našich i zahraničních interpretů dostalo možnost rozeznít její krásný a akusticky mimořádně kvalitní komorní sál.

Jako proděkan pro umění a vnější vztahy doufám, že budu i nadále mít sílu sloužit našim kolegům na Fakultě umění a stejně tak bych byl rád i nadále platným členem organizačního výboru mezinárodní soutěže o cenu Beethovenova Hradce v Hradci nad Moravicí.